

Työterveyslaitos

Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

YHTEISTEN TYÖPAIKKOJEN TYÖTURVALLISUUS TOT -raporttien analyysi

Tutkimuksen toteutus ja keskeisiä tuloksia

Osa 1. TOT -tutkinta ja sen
kehittäminen

TOT -tutkintakäytännön ja -raporttien kehittämisehdotuksia

- Tapausten analysoinnin yhteydessä TOT -raportteja jouduttiin lukemaan tavallista tarkemmin
  - törmättiin moniin raporttien sisällön tulkintaan liittyviin ongelmiin
  - syntyi joukko ideoita siitä, miten kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien tutkintaa ja raportointia voitaisiin kehittää
- Kehittämistarpeet raporttien käyttöön
  - tapausten keskeisten tietojen löytäminen nykyistä helpommin
  - täsmällisempien ohjeiden saaminen vastaavien tapausten torjuntaa varten

Havaittuja ongelmia	Kehittämisehdotuksia
<p>1. Monta tapaturmatekijää tai niihin liittyvää lisätietoa/selitystä tai seurausta (tapahtumaa) on kirjoitettu saman otsikon alle.</p>	<p>Varsinaisista tapaturmatekijöistä tehdään nopeasti luettava ja hahmotettava selkeä lista.</p> <p>Tapahtumat kuvataan tapahtumien kulkua kuvaavassa luvussa ja kaaviossa.</p>
<p>2. Raportista ei aina käy selvästi ilmi kenen toiminnasta tapaturmatekijä aiheutui, josta seuraa, että torjuntatoimenpiteet kohdistuvat epämääräisesti</p> <p><i>(Syynä lienee ylikorostunut syyllistämisen välttäminen).</i></p>	<p>Mikäli tiedetään, kenen tai keiden toimista tapaturmatekijä (esim. laiminlyönti) aiheutui, se kerrotaan raportissa kuitenkin välttämättä tarpeetonta syyllistämistä.</p> <p>Tavoitteena olisi tehdä selväksi oikea toimintamalli (miten työturvallisuus organisoidaan tehokkaimmalla tavalla ko. kaltaisessa toiminnassa, ettei synny vastuu- tai tietoaukkoja).</p>

Havaittuja ongelmia	Kehittämisehdotuksia
<p>3. Töiden organisointia käsittelevä kappaletta ei ole jokaisessa raportissa tai sen tiedot ovat puutteelliset (esim. mukanaolevien työnantajien suhteet).</p> <p>4. Työpaikan pääasiallista määräysvaltaa käyttävää työnantajaa ei ole selkeästi mainittu.</p>	<p>Joka raporttiin tehdään töiden organisointia käsittelevä kappale, jos työpaikalla on useita työnantajia.</p> <p>Työpaikan pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja mainitaan selkeästi.</p>
<p>5. Kaavio poikkeaa tekstistä, tapahtumien järjestys, tapaturmatekijöiden suhteet epäselviä, kaavio ei tuo lisäarvoa tekstiin.</p>	<p>Uusi kaaviomalli, jossa voidaan esittää tapahtumien järjestys yksiselitteisesti ja jossa myös voidaan esittää tapaturmatekijät ja niiden suhteet toisiinsa selkeästi ja havainnollisesti</p>

Havaittuja ongelmia	Kehittämisehdotuksia
<p>6. Torjuntatoimet ovat usein liian yleisiä (esim. otteita lainsäädännöstä) eivätkä aina liity suoraan tapaukseen tai edes samantyyppisiin tapauksiin.</p> <p>7. Se, millä keinoilla tämäntyyppiset tapaukset käytännössä voitaisiin ehkäistä, Puuttuu; raportti ei edistä oppimista työpaikoilla.</p>	<p>Torjuntatoimista esitetään Ne konkreettiset toimet, joilla vastaavat tapaukset ehkäistään (vaikka esimerkinomaisesti).</p> <p>Raporttiin kirjoitetaan kutakin tunnistettua tapaturmatekijää koskevat yksilöidyt torjuntatoimet.</p> <p>Mikäli lainsäädännön mainitseminen on valistusmielessä tarpeen, se sijoitetaan omaan kappaleeseen esim. otsikolla "Tapaukseen liittyvä lainsäädäntö".</p>

Uusien analyysimenetelmien käytöstä

- Hankkeen aikana kokeiltiin sekä ACCIMAP - että MTO - menetelmien käyttöä yhteen TOT -tapaukseen.
- Kokeilu antoi viitteitä menetelmien hyödyllisyydestä.
- Niiden avulla tapahtumien kulku ja vaikuttavat tekijät saadaan kuvattua loogisessa järjestyksessä ja niiden käyttö toi ilmi joitakin uusia mahdollisia tapaturmatekijöitä.

Tutkintamallin kehittämisehdotus

- Saatujen kokemusten perusteella nykyistä tutkintamallia voitaisiin selkeyttää ottamalla käyttöön sellainen tapaturmaa kuvaava malli (kaavio), jossa vahingoittumista edeltävät tapahtumat kuvataan yhtenä ajallisesti etenevänä tapahtumaketjuna.
- Tapaturmatekijät liitettäisiin kuhunkin tapahtumaan vaikuttavina tekijöinä (jos mahdollista) ajallisesti etenevässä järjestyksessä.

TOT 21/00. Tapahtumaketjuuusi kaavio. Tapahtumat keltaisissa, tapaturmatekijät punaisissa ja torjuntatoimet sinisissä laatikoissa

